

Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v. Commissie Onderwijs Cultuur en Wetenschap
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Plaats/datum:
Utrecht, 20 mei 2021

Onderwerp:
Rondetafelgesprek Nationaal Programma Onderwijs 26 mei 2021

Geachte mevrouw Tellegen,

De commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer houdt op 26 mei 2021 het rondetafelgesprek Nationaal Programma Onderwijs. Daarbij komt ook de doelstelling en verantwoording van het NPO ter sprake. De PO-Raad maakt graag van de gelegenheid gebruik om onze belangrijkste zienswijzen bij u onder de aandacht te brengen.

Nog voor de lancering van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) schreef de PO-Raad aan het ministerie van OCW: Als het 2026 is en de Algemene Rekenkamer publiceert een rapport over de aanpak van corona in het onderwijs, dan moet daarin staan dat het het onderwijs gelukt is om leervertragingen te herstellen, kinderen er weer mentaal bovenop te helpen en de crisis te benutten om een kwaliteitsslag te maken door een aantal systeemverbeteringen door te voeren.

We zijn verheugd over de extra middelen van het NPO. Scholen zijn nu druk bezig om die middelen zo in te kunnen zetten dat ze de ontwikkeling van kinderen versterken. Dat maken we ook graag zichtbaar.

Realistische aanpak met gezamenlijke doelen

De Algemene Rekenkamer uit in haar briefadvies van 31 maart jl. zorgen of de doelstellingen van het NPO helder zijn en in hoeverre het duidelijk gemaakt kan worden of onderwijsorganisaties de beoogde doelen realiseren.

De PO-Raad sluit zich aan bij wat de Rekenkamer in zijn brief zegt over het afspreken van meetbare doelstellingen en het risico van het tijdelijk beschikbaar stellen van middelen. Volgens de huidige (monitorings)plannen moet het NPO leiden tot zowel het herstellen van corona-vertraging als het vergroten van kansengelijkheid én structurele verbetering van het onderwijs. Korte- en langetermijndoelen lopen zo door elkaar en dat met éénmalige middelen die binnen korte tijd besteed moeten worden in een sector met een nijpend personeelstekort. Om het NPO tot een succes te maken is een realistischer aanpak met gezamenlijke doelen vereist. Er is overleg geweest met de sector, maar het NPO is in de huidige vorm niet samen met de sector opgesteld.

De PO-Raad heeft de Rekenkamer uitgenodigd voor een gesprek over welke uitgangspunten en randvoorwaarden kunnen bijdragen aan een doelmatige besteding van de investering in het onderwijs. Specifiek gericht om naast de gevolgen van de coronacrisis ook een duurzame impact op de onderwijskwaliteit te bereiken. Onze sector is doordrongen van de noodzaak daarvan, zoals blijkt uit initiatieven als het Impactteam Corona en Onderwijskwaliteit dat adviseert over bewezen effectieve aanpakken voor de middellange en lange termijn.

Voorwaarden voor doelmatigheid

Om het NPO-geld doelmatig in te kunnen zetten, risico's met betrekking tot de uitvoerbaarheid te beperken en een duurzaam effect te bewerkstelligen is het volgende nodig:

- **Verlenging van de bestedingstermijn.** Twee schooljaren is te kort om het budget van € 5,8 miljard voor het funderend onderwijs doelmatig en duurzaam in te zetten.
- **Investerings van het NPO doorzetten in een gezamenlijke langetermijnagenda.** De coronacrisis heeft buitengewone impact op het onderwijs (gehad) en het is legitiem om die met eenmalige investeringen te tackelen. Maar het NPO biedt ook de gelegenheid om een vliegwieleffect te creëren voor het aanpakken van structurele uitdagingen – mits gecombineerd met een duurzame investeringsagenda voor en door het onderwijs
- **Een goede monitoring met duidelijke doelstellingen die aansluit bij de huidige werkwijze van de sector.** Door de korte looptijd leidt het NPO niet automatisch tot langetermijndoelen voor structurele verbetering; daar is een duurzamer aanpak voor nodig. Hierbij moet aandacht zijn voor de onderwijskwaliteit en versterking van het lerend vermogen van de sector. Dus: een sterke kennisinfrastructuur, gericht op leren in plaats van controleren. Onnodige administratieve lasten moeten worden voorkomen.

Een lerende onderwijssector

Momenteel is de kennis- en onderzoeksfunctie voor het onderwijs niet goed georganiseerd en bekostigdⁱ. Op verschillende plekken en manieren wordt het wiel uitgevonden. Zo is het vrijwel onmogelijk de resultaten van verbeterprogramma's, zoals het NPO, systematisch in kaart te brengen. Wij maken ons dan ook zorgen over hoe het ministerie met de huidige onheldere doelstellingen van het NPO gaat meten of die doelstellingen ook gerealiseerd worden.

Dit is het moment om de kennisinfrastructuur en de mogelijkheid om duurzaam gebruik te maken van kennis stevig te verankeren in de sector: dat vergemakkelijkt het monitoren van de resultaten en geeft inzicht in effectieve en doelmatige inzet van onderwijsmiddelen om hiervan te leren.

Met vriendelijke groet,

Freddy Weima

Voorzitter PO-Raad

ⁱ De PO-Raad is al jarenlang groot voorstander van met kennis uit onderzoek het onderwijs verbeteren. In [Lerend onderwijs voor een lerend Nederland: ontwikkelagenda voor een versterkte kennisinfrastructuur voor het onderwijs](#) (2018) en [Slimme verbindingen: naar een sterke kennisinfrastructuur voor het onderwijs](#) (2019) pleiten wij voor krachtige landelijke en regionale kennisinstellingen voor het onderwijs, die kennis uit onderzoek ontsluiten en onderzoek doen naar vraagstukken van en innovaties in de onderwijspraktijk.